

Ehdotus A 1952/PRE
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Mietintö, joka koskee jäsenehdotusta Pohjolan kehittämistä omavaraiseksi ja autoritaarisista hallinnoista riippumattomaksi alueeksi

Puheenjohtajisto ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että laaditaan strategia Pohjolan omavaraisuuden vahvistamiseksi energiantuotannon, sähköverkon varaosien, elintarviketuotannon ja varautumisen alalla.

Taustaa

Puheenjohtajisto käsitteli kokouksessaan 5. syyskuuta 2023 Vapaan Pohjolan tekemää jäsenehdotusta A 1952/PRE, joka koskee Pohjolan kehittämistä omavaraiseksi ja autoritaarisista hallinnoista riippumattomaksi alueeksi. Keskustelu osoitti, että puheenjohtajistossa oli yleistä kannatusta ehdotuksen käsittelyn jatkamista kohtaan. Puheenjohtajistolle on tärkeää, että jatkossakin kiinnitetään huomiota siihen, miten Pohjolassa kohdataan nykyiseen energiakriisiin liittyvät haasteet. Kriisi on ensisijaisesti aiheutunut turvallisuuspoliittisesta tilanteesta, jonka taustalla on Venäjän hyökkäys Ukrainaan.

Pohjoismaiden neuvoston teema maaliskuussa 2023 Reykjavíkissa järjestetyssä teemaistunnossa oli "Energia ja turvallisuus". Teemaistunnossa todettiin, että Pohjolalla on edessään "trilemma", jonka synnyttävät energian toimitusvarmuus, kestävyys ja energian hinta. Pohjoismaisen yhteistyön tavoitteena on vahvistaa energian huoltovarmuutta Pohjolassa sekä varmistaa kestävä ja taloudellisesti oikeudenmukaisen energian saanti kansalaisille vision tavoitteiden hengessä, joiden mukaan Pohjolasta tulee maailman kestävin ja integroitunein alue.

Pohjoismaisen energiantutkimus esitteli teemaistunnossa raportin "Det nordiske energitrilemma", joka muodostaa hyvän pohjan jatkokeskusteluille siitä, miten Pohjoismaat voivat reagoida nykyiseen energiakriisiin.

Sama koskee myös huoltovarmuutta muiden ehdotuksessa mainittujen alojen osalta, joita ovat sähköverkon varaosat, elintarviketuotanto ja varautuminen. Puheenjohtajisto on jo aiemmin todennut, että pohjoismaisen kriisivalmiusyhteistyön jatkaminen on tärkeää (esimerkiksi suositukset 26/2021, 27/2021, 28/2021 ja 1/2022) ja että se seuraa hallitusten tekemää työtä, jonka tavoitteena on varmistaa, että Pohjoismaat voivat

yhdessä kohdata ja käsitellä nykyisiä ja tulevia kriisejä. Tämä koskee muun muassa yhteispohjoismaisia varmuusvarastoja osana pohjoismaisen kriisivalmiusyhteistyön alalla tehtävää strategista työtä.

Puheenjohtajiston kokouksessa 5. syyskuuta laajaa tukea sai ajatus siitä, että painopisteen tulisi olla siinä, miten huoltovarmuusyhteistyötä voidaan vahvistaa Pohjoismaissa sen sijaan, että pohdittaisiin sitä, mikä maa tai alue jätetään yhteistyön ulkopuolelle. Tästä syystä puheenjohtajiston enemmistö päätyi sille kannalle, että jäsenehdotuksesta tulee poistaa lause ”Pohjolasta tehdään autoritaarisista hallinnoista riippumaton alue”.

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajisto ehdottaa siksi, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle, että laaditaan strategia Pohjolan omavaraisuuden vahvistamiseksi energiantuotannon, sähköverkon varaosien, elintarviketuotannon ja varautumisen alalla.

Helsingissä 11. joulukuuta 2023

Annette Lind (S)

Heléne Björklund (S)

Kim Berg (sd.)

Oddný G. Harðardóttir (Sf)

May Britt Lagesen (A)

Anna Starbrink (L)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Heidi Greni (Sp)

Jouni Ovaska (kesk.)

Helge Orten (H)

Bryndís Haraldsdóttir (sj.)

Maria Stockhaus (M)

Kathy Lie (SV)

Lorena Delgado Varas (V)

Juho Eerola (ps.)